

Adroddiad i'r: Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Dyddiad y Cyfarfod: 18 Rhagfyr 2013

Swyddog Arweiniol: Gary Williams, Swyddog Monitro

Awdur yr Adroddiad: Gary Williams, Swyddog Monitro

Teitl: Cap ar Indemniad Aelodau ar gyfer Cwynion Cod Ymddygiad

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn sôn am gynnig ar gyfer y 22 awdurdod unedol i gytuno ar gyfyngiad gwirfoddol ar lefel yr indemniad sydd ar gael i aelodau etholedig o ran gweithgareddau yn ymwneud â thorri'r Cod Ymddygiad.

2 Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 Gofyn am gael argymell i'r Cyngor y dylid capio'r indemniad sydd ar gael i'r Aelodau sydd ynghlwm â gwrandawiadau Cod Ymddygiad ar uchafswm o £20,000.

3 Beth yw'r argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn argymell i'r Cyngor:-

- 3.1 Y dylai'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ystyried bob cais, fesul achos, ar gyfer indemniad costau er mwyn penderfynu a ddylid rhoi indemniad i bawb.
- 3.2 Os, mewn unrhyw achos unigol, y bydd indemniad yn cael ei roi mewn perthynas â materion yn ymwneud â mynd yn groes i God Ymddygiad yr Aelodau, dylai'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol benderfynu ar swm yr indemniad hyd at uchafswm o £20,000.
- 3.3 Diwygio Cyfansoddiad y Cyngor a'r math o indemniad yn ôl yr angen i adlewyrchu'r penderfyniadau hyn.

4 Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Mae trafodaethau wedi bod ledled Cymru ynglŷn ag ystod yr indemniadau a ddarperir i Aelodau gan Awdurdodau Lleol, wrth iddynt eu hamddiffyn eu hunain yn erbyn achosion honedig o fynd yn groes i'r Cod Ymddygiad.

- 4.2 Mynegwyd pryderon ynglŷn â graddfa'r indemniad a ddarparwyd gan awdurdodau lleol i Aelodau mewn amgylchiadau o'r fath gan, ymysg eraill, CLILC, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) a Chadeirydd Panel Dyfarnu Cymru.
- 4.3 Bydd yr Aelodau yn cofio yn gynharach eleni bod y Pwyllgor Safonau wedi trafod llythyr gan Gweinidog y Llywodraeth Leol a Chymunedau ynglŷn â'r fframwaith moesol sy'n cynnwys cyfeiriad at gap gwirfoddol ar indemniad gan awdurdodau lleol. Rhoddodd y Pwyllgor Safonau eu cefnogaeth ar gyfer mesur o'r fath.
- 4.4 Yn wreiddiol roedd yr Ombwdsmon wedi cynnig cap o £10,000 ond cymeradwyodd Cyngor CLILC gap o £20,000 ar y sail bod y lefel a gynigwyd gan yr Ombwdsmon yn rhy isel ar gyfer cymhlethdod rhai achosion.
- 4.5 Cytunodd Cyngor CLILC hefyd y dylai awdurdodau lleol ystyried fesul achos a ddylid rhoi indemniad, ac i ba lefel, ond na ddylai unrhyw indemniad fod yn fwy na £20,000.
- 4.6 Y sefyllfa yn Sir Ddinbych yw bod gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol bŵer i ystyried lefel cynrychiolaeth broffesiynol Aelod o dan dermau ffurf yr indemniad i'r Aelodau a'r swyddogion a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 23 Medi 2008.
- 4.7 Mae goblygiadau i'r lefel hwn o indemniad nid yn unig o ran rheoli costau cyfreithiol sylweddol posibl ond hefyd yr effaith ar amser uwch swyddogion y Cyngor a gweithwyr eraill.
- 4.8 Mae posibilrwydd hefyd, heb gael cap, y bydd 'ras arfau' cyfreithiol e.e. lle bydd un parti yn gofyn am gyngor arweiniol, bydd y llall yn teimlo'r angen i roi gwybod am sefyllfa gyfatebol a phrofiad sy'n arwain at gynnydd mewn costau.
- 4.9 Mae'r Ombwdsmon wedi cytuno, ym mhob achos, na fydd ei gostau cyfreithiol ei hun yn cael pasio'r lefel a nodwyd gan y cap arfaethedig.
- 4.10 Os yw'r Pwyllgor o blaid argymell y cap arfaethedig i'r Cyngor, bydd telerau'r math o indemniad yn cael ei ddiwygio trwy gynnwys y geiriau mewn italeg yn y ddogfen a atodwyd yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1 Nid yw'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol ar y Blaenoriaethau Corfforaethol.

6 Beth fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Yr unig newid sy'n cael ei gyflwyno yw cap ar lefel yr indemniad sy'n cael ei roi. Dylai bod dim cost ychwanegol. Nid oes effaith uniongyrchol ar wasanaethau eraill.

7 Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd, ac a gynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb?

7.1 Mae'r mater hwn wedi'i ystyried gan y Pwyllgor Safonau sydd wedi nodi eu cefnogaeth. Ar lefel genedlaethol, mae CLILC, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a Phanel Dyfarnu Cymru wedi cefnogi cyflwyno cap gwirfoddol.

7.2 Nid oes angen Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb.

8 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

8.1 Nid oes gan y Cyngor gyllideb benodol ar gyfer hwn, fodd bynnag ni fu unrhyw achosion yn Sir Ddinbych yn ddiweddar. Felly, mae'r risg yn y cyngor yn isel a phe byddai angen gellir canfod y costau o'r balansau.

9 Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

9.1 Nid oes risgiau sylweddol yn ymwneud â'r adroddiad hwn.

10 Grym i wneud Penderfyniad

10.1 Adran 101 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniad ar gyfer Aelodau a Swyddogion)
(Cymru) 2006.